Lietas Nr. C15184613
Lietas arhīva Nr. CA-0267-15/7

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Jelgavā, 2015.gada 30.septembrī

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija:
sēdes priekšsēdētāja tiesnese D.Baltā
tiesneses R.Knabe, A.Misiuna
ar sēdes sekretāri S.Vītiņu
piedaloties atbildētāja pilnvarotai pārstāvei advokātei Diānai Strautai
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. D/ apelācijas sūdzību par Jelgavas tiesas 2015.gada 27.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja/pers. C/ iesniedza Jelgavas tiesā prasības pieteikumu pret atbildētāju /pers. D/ par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā izvirzīts prasījums piedzīt no /pers. D/ parādu Ls 7000 (9960,10 *euro)* un tiesas izdevumus.

Prasības pieteikumā tiek norādīti turpmāk minētie apstākļi un argumenti.

2007.gada 25.augustā prasītājs /pers. C/ aizdeva atbildētājam /pers. D/ Ls 16300 (23192,81 *euro),* par ko tika noslēgta vienošanās. Vienošanās tika pārslēgta 2007.gada 31.augustā, 2007.gada 17.septembrī, 2007.gada 8.oktobrī un 2007.gada 1.novembrī. Ar minēto līgumu atbildētājs /pers. D/ kā aizņēmējs uzņēmās aizdevuma līgumiskās saistības, taču parāds 9960,10 *euro* (Ls 7000) nav atdots.

2012.gada 16.novembrī /pers. D/ saņēmis prasītāja 2012.gada 31.oktobra pretenziju par pienākumu samaksāt parādu viena mēneša laikā, taču parāds nav samaksāts, un atbildētājs nav centies sazināties ar prasītāju, lai vienotos par citādu parāda samaksas termiņu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1770., 1771. un 1775.pantu.

Prasības pieteikuma papildinājumos (lietas 30.-31.lapa) norādīts, ka atbildētājs lūdzis lai summu fiksē un lai tā nepalielinātos. Tika noslēgta atsevišķa vienošanās par Ls 7000, kas atbildētāju apmierināja. Šos Ls 7000 sastāda neatdotā pamatsumma 2376,20 *euro* (Ls 1670) un nokavējuma procenti 7583,91 *euro* (Ls 5330), kas aprēķināti sakarā ar vienošanās izpildes termiņa neievērošanu. Par sastādīto vienošanās var liecināt liecinieks /pers. F/.

Atbildētājs/pers. D/ paskaidrojumos par prasību (lietas 34.-35., 92.lapa) norādījis, ka celto prasību neatzīst, uzskata to par nepamatotu un noraidāmu turpmāk norādīto argumentu dēļ.

Vienošanās noslēgtas formāli, jo pusēm bija ieplānots kopējs bizness - puses bija nolēmušas nopirkt Lietuvas Republikā transportlīdzekli un to pārdot Latvijas Republikā, bet iegūto naudu kopīgi sadalīt. Naudu aizņēmies transportlīdzekļa BMW X5 iegādei, par kuru norēķinājies /pers. C/.

Noslēgtā vienošanas tika pagarināta, jo bija grūtības pārdot transportlīdzekli, bet nauda bija jāatdod. Vienošanās saturā atbildētājs neiedziļinājās, jo starp pusēm pastāvēja savstarpēja uzticēšanās un konkrēta vienošanās.

2008.gada 22.februārī atdevis /pers. C/ naudu Ls 16300 (23192,81 *euro)* pie tirdzniecības centra „Spice" stāvlaukumā, ko var apliecināt liecinieks /pers. F/. Par to, ka tāda nauda bija, apstiprina AS „DNB" bankas izziņa.

Tādējādi savas saistības ir izpildījis, bet prasītājs nav izsniedzis atbildētājam apliecinājumu, ka ir saņēmis aizdoto naudu un viņam pret atbildētāju nav nekādu materiāla rakstura pretenziju.

Bez tam /pers. C/ nav iesniedzis tiesai aprēķinu, vai arī kādu citu pierādījumu, ka /pers. D/ būtu viņam parāda Ls 7000. Tāpat nav saprotams šādas prasības summas rašanās periods.

2014.gada 4.septembrī lietā saņemti prasītāja papildinājumi pie prasības pieteikuma (lietas 78.-79.lapa), kas ir identiski iepriekš iesniegtajiem papildinājumiem.

Atsauksmē atbildētājs /pers. D/ (lietas 92.lapa) norāda, ka nav saprotams norādītais papildinājumos, jo viņa rīcībā nav nevienas vienošanās, kura būtu noslēgta par Ls 7000.

Ar Jelgavas tiesas 2015.gada 27.janvāra spriedumu prasība apmierināta daļēji.

Tiesa nosprieda: piedzīt no /pers. D/ par labu /pers. C/ parādu 1949,33 *euro* un tiesas izdevumus 122,53 *euro*, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas; piedzīt no /pers. C/ par labu /pers. D/ tiesas izdevumus 4,70 *euro,* nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas; izbeigt tiesvedību prasības daļā par parāda 7583,90 *euro* piedziņu; noraidīt prasību daļā par parāda 426,87 *euro* piedziņu; ka arī atzīt /pers. C/ tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no tiesas piespriestās, bet nepiedzītās parāda summas līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

Pirmās instances tiesa secinājusi, ka lietā netiek apstrīdēts, ka starp pusēm pastāvēja aizdevuma tiesiskās attiecības, kas sākotnēji nodibinātas pamatojoties uz 2007.gada 25.augustā noslēgto vienošanos, saskaņā ar kuru puses vienojušās, ka /pers. C/ aizdod /pers. D/ 22765,95 *euro* (Ls 16000) uz laiku no 2007.gada 25.augusta līdz 2007.gada 30.augustam. Tiesa norādījusi, ka vienošanās 1.2.punktā /pers. D/ apņēmies atdot 22765,95 *euro* (Ls 16000) un komisijas naudu 426,86 *euro* (Ls 300) līdz 2007.gada 30.augustam.

No lietā iesniegtās 2007.gada 31.augusta vienošanās pirmās instances tiesa nodibinājusi, ka puses vienojušās par aizdevuma izsniegšanu /pers. D/ 23192,81 *euro* (Ls 16300) laikā no 2007.gada 31.augusta līdz 2007.gada 16.septembrim, apņemoties atdot līdz 2007.gada 16.septembrim 23192,81 *euro* (Ls 16300) un komisijas maksu 241,89 *euro* (Ls 170).

Tāpat pirmās instances tiesa nodibinājusi, ka 2007.gada 17.septembrī pušu starpā parakstīta vienošanās, saskaņā ar kuru /pers. D/ apņēmās atdot līdz 2007.gada 30.septembrim 23434,70 *euro* (Ls 16470) un komisijas naudu 597,61 *euro* (Ls 420).

Savukārt 2007.gada 8.oktobrī puses noslēgušas vienošanos, kurā /pers. D/ apņēmās atdot 23434,70 *euro* (Ls 16470) un komisijas naudu 512,23

euro (Ls 360) līdz 2007.gada 31.oktobrim, bet 2007.gada 1.novembrī noslēgtajā vienošanās puses vienojušās par aizdevuma 24544,54 *euro* (Ls 17250) aizdošanu /pers. D/, kur 1.2. un 1.3.punktā /pers. D/ apņēmies atdot 24544,54 *euro* (Ls 17250) un komisijas naudu 597,61 *euro* (Ls 420), norādot termiņu - 2007.gada 14.oktobris.

Pirmās instances tiesa uzskatījusi, ka minētajā vienošanās norādītajā termiņā aizdevuma un komisijas naudas atdošanai puses pieļāvušas pārrakstīšanās kļūdu, jo noslēgto vienošanos secīgums un tajās noradīto saistību apmērs nepārprotami norāda uz to, ka naudas atdošanas termiņš domāts līdz 2007.gada 14.novembrim.

Tiesa norādījusi, ka visu vienošanos 1.3.punktā puses vienojušās par nokavējuma naudu par katru kavēto dienu un 1.5.punktā līdzēji apstiprinājuši, ka piekrīt visam augstāk tekstā minētajam un apliecina to ar saviem parakstiem.

Pirmās instances tiesa atsaukusies uz tiesību doktrīnu, Civillikuma 1403., 1427., 1400., 1431., 1432., 1504. un 1505.pantā noteikto par tiesisku darījumu, tā iztulkošanu, par gribas izteikumu.

No pušu starpā noslēgto vienošanos satura, tiesa secinājusi, ka /pers. D/ apņēmies atdot aizdevumu 22765,95 *euro* (Ls 16000) un komisijas maksu kopsummā 2376,20 *euro* (Ls 1670).

Vienošanās ietverto nosacījumu par komisijas naudas samaksu tiesa vērtējusi kā /pers. D/ apņemšanos maksāt aizdevuma lietošanas maksu.

Pirmās instances tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1431. un 1432.pantā noteikto, norādījusi, ka kritiski vērtē /pers. D/ apgalvojumu, ka vienošanās slēgtas formāli, tāpēc nepastāv nekādas saistības pret /pers. C/, jo parāds ir atdots.

Tiesas ieskatā minētais apgalvojums ir pretrunā /pers. D/ rīcībai, jo fakts, ka /pers. D/ izpildījis 2007.gada 25.augusta vienošanās nosacījumus, 2008.gada februārī atdodot /pers. C/ 23192,81 *euro* (Ls 16300), tiesas ieskatā apstiprinot, ka /pers. D/ apzinājies vienošanās nosacījumus, tajā skaitā nosacījumu par apņemšanos atdot komisijas naudu 426,86 *euro* (Ls 300).

Tādējādi pirmās instances tiesa atzinusi, ka visās noslēgtajās vienošanās lietotā vārdu "komisijas nauda" nozīme ir saprotama vienādi, proti, kā apņemšanās maksāt aizdevuma lietošanas maksu un iepriekš norādītā rīcība liecinot, ka šāda apņemšanās saskan ar /pers. D/ gribu.

Tiesa norādījusi uz /pers. C/ paskaidroto, ka /pers. D/ atdevis aizdevumu 23192,81 *euro* (Ls 16300) apmērā, līdz ar to /pers. D/, atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai, nav jāpierāda tie fakti, kurus otra puse neapstrīd. Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskatījusi, ka nav būtiskas nozīmes lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un liecinieka /pers. F/ liecībai par naudas atdošanu.

Atsaucoties uz Civillikuma 1753.pantu, tiesa norādījusi, ka /pers. D/ faktiski neapstrīdēja savu apņemšanos vienošanās noslēgšanas brīdī maksāt /pers. C/ komisijas maksu, kas, kā secināms no /pers. C/ paskaidrojumiem, bija domāti kā aizdevuma lietošanas procenti.

Tiesa atzinusi, ka atbilstoši Civillikuma 1587.pantam starp pusēm nodibinātās vienošanās uzliek /pers. D/ pienākumu izpildīt apsolīto un samaksāt /pers. C/ pielīgto komisijas naudu.

Pirmās instances tiesa, ņemot vērā, ka ar iesniegto 2007.gada 25.augusta vienošanos ir pierādīts naudas aizdevums 22765,95 *euro* (Ls 16000) apmērā un /pers. D/ apņemšanās nosacījumu par komisijas naudas 2376,20 *euro* (Ls 1670) apmēru, vērtējot arī noslēgto vienošanos secīgumu, atzinusi /pers. C/ tiesības saņemt aizdevuma pamatsummu 1949,33 *euro* (Ls 1370), jo ar /pers. C/ paskaidrojumiem pieradīts, ka aizdevums atmaksāts 23192,81 *euro* (Ls 16300) apmēra, no kuriem pilnība dzēsta aizdevuma lietošanas maksa 2376,20 *euro* (Ls 1670) un aizdevuma pamatsumma 20816,61 *euro* (Ls 14630).

Tiesas ieskatā, apstāklis, ka aizdevuma lietošanas maksa ir noteikta naudas summas apmērā, nevis procentos, nav vērtējams kā darījuma defekts, kas pieļautu atbrīvot /pers. D/ no savu saistību izpildes, argumentējot, ka likumdevējs par vadošo kritēriju izvirzījis faktu, ka puses brīvi vienojas un labprātīgi uzņemas saistības.

Tiesas ieskatā, komisijas maksa kopsummā 2376,20 *euro* (Ls 1670) par laika periodu no 2007.gada 25.augusta līdz 2008.gada 22.februārim vērtējama kā samērīga samaksa par izdevuma 22765,95 *euro* (Ls 16000) lietošanu.

Apstākļos, kad /pers. D/ ir atzinis savu pienākumu izpildīt saistību par komisijas naudas 426,86 *euro* (Ls 300) samaksu, tiesa nekonstatēja Civillikuma 1811.panta noteikto pamatu, lai atbrīvotu /pers. D/ no saistības samaksāt komisijas maksu kopsummā 1949,33 *euro* (Ls 1370) apmērā, kā tas pielīgts 2007.gada 31.augustā, 2007.gada 17.septembrī, 2007.gada 8.oktobrī un 2007.gada 1.novembrī noslēgtajās vienošanās.

Ievērojot Civillikuma 3.pantā noteikto, tiesa atzinusi, ka saskaņā ar Civillikuma 1843.pantu (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim) /pers. C/ pamatoti ieskaitījis veiktos maksājumus sākotnēji komisijas naudas jeb maksas par aizdevuma lietošanu dzēšanai.

Ņemot vērā minēto, kā arī veicot matemātisku aprēķinu, tiesa secinājusi, ka neatmaksātā aizdevuma pamatsumma ir 1949,33 *euro* (Ls 1370), kas piedzenama no /pers. D/ par labu /pers. C/.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu tiesa arī atzinusi /pers. C/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. D/ likumiskos procentus, kas saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu noteikti - seši procenti no simta gadā no piedzītās, bet neatmaksātās parāda pamatsummas.

Tiesa konstatējusi, ka saskaņā ar Civilprocesa 41.pantu /pers. C/, iesniedzot prasības pieteikumu, ir nomaksājis valsts nodevu 610,41 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par kopējo summu 15,69 *euro.* Tā kā prasība apmierināta 19,57% apmērā, tiesa atzinusi par proporcionāli piedzenamu no /pers. D/ /pers.C/labā samaksāto valsts nodevu 119,46 *euro,* bet ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,07 *euro* apmērā.

Savukārt no /pers. C/ par labu /pers. D/ proporcionāli neapmierinātajai prasības daļai tiesa piedzinusi tiesas izdevumus 4,70 *euro,* kas ir 80,43% apmērā no samaksātajiem tiesas izdevumiem.

Par minēto spriedumu atbildētāja /pers. D/ pilnvarotā pārstāve advokāte Diāna Strauta iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka spriedumam prasības apmierinātajā daļā nepiekrīt, uzskata to par nelikumīgu un atceļamu turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 4.punktam piedzenamās summas aprēķinu /pers. C/ līdz pat izskatīšanas brīdim tiesā nebija iesniedzis. Tāpat tiesas izskatīšanas gaitā /pers. C/ nevarēja sniegt paskaidrojumu par to, ko tad īsti un par kādu periodu viņš vēlas no /pers. D/ piedzīt, un uz kāda dokumenta pamata. Tajā pašā laikā tiesa pati veic matemātisko aprēķinu un piedzen kādu mistiski absurdu un nesaprotamu summu, uzskatot to par pamatparādu, bet 23192,81 *euro* ir samaksātie procenti par aizdevumu.

Neesot saprotams, kāda likuma norma nosaka, ka prasītājam papildus jau saņemtajai un noteiktajai procentu summai ir tiesības saņemt vēl papildus likumiskos procentus, kas 11,89 reizes lielāki nekā pamatparāds. Tas neatbilst Civillikuma 1765. un 1765.pantam.

Tiesa, pieņemot prasības pieteikumu, nav ievērojusi Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 4.punktu, kā arī Civilprocesa likuma 133.panta pirmās daļas 1.punktu, kas paredz prasības pieteikuma atstāšanu bez virzības, ja prasības pieteikumā nav visu Civilprocesa likuma 128.pantā noteikto rekvizītu.

Tiesa ir pārkāpusi savas pilnvaru robežas, pieņemot prasības pieteikumu, pārkāpjot Civilprocesa likuma normas, kā arī prasītāja vietā veicot savu parāda piedziņas aprēķinu, kurš ir saprotams tikai un vienīgi tiesai, kā arī motivējot spriedumu pēc saviem ieskatiem.

Spriedumā tiesa tikai un vienīgi ņem vērā /pers. C/ intereses, jo /pers. D/ norādi, ka vienošanās bija tikai un vienīgi formāla, neņēma vērā. Motivējot, ja pusēm rodas šaubas par vārdu nozīmi, tad jāievēro to jēgums un darījuma dalībnieku skaidri izsacītais vai kā citādi izrādītais nodoms, tiesa to attiecībā pret /pers. D/ nav darījusi, jo viņa nodoms nebūt nebija maksāt procentus 23192,81 *euro* un nesamaksāt pamatparādu 1949,33 *euro,* jo to

neiztur loģikas likumi, kā arī nepieļauj likumu normas.

Šāda /pers. C/rīcība ir vērtējama kā iedzīvošanās uz /pers. D/ rēķina vai iespējams krāpšana, kur ar tiesas sprieduma palīdzību ir papildus par labu sev piedzīta naudas summa.

/pers. C/ nav pierādījis, kāda ir parāda summa un ka tā veidojas.

Tiesa spriedumā nav analizējusi un vērtējusi apstākli, ka /pers. D/ naudu aizņēmās transportlīdzekļa BMW X5 iegādei, ko pierādīja ar rakstveida pierādījumiem, ka tāds tiešām tika iegādāts, tāpat arī /pers. C/ šo darījumu atzina.

Nav saprotams, kādu iemeslu dēļ netiek arī ņemtas vērā, vērtētas un analizētas liecinieka liecības, kurš faktiski apstiprināja, ka /pers. C/ pats norēķinājās par iegādāto transportlīdzekli, kas tika iegādāts Lietuvā.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka prasība nav pierādīta, līdz ar to lūdz apelācijas instances tiesu prasību noraidīt.

Ar Jelgavas tiesas tiesneses 2015.gada 9.aprīļa lēmumu /pers. D/ pilnvarotās pārstāves advokātes Diānas Strautas apelācijas sūdzība pēc trūkumu novēršanas nosūtīta izskatīšanai Zemgales apgabaltiesai (lietas 155.lapa).

Ar Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesnese s 2015.gada 12.maija lēmumu ierosināta apelācijas tiesvedība un lieta nolikta izskatīšanai (lietas 161 .lapa).

2015.gada 8.jūnijā lietā saņemti prasītāja /pers. C/ paskaidrojumi ar lūgumu izskatīt lietu bez viņa klātbūtnes (lietas 116.lapa). Paskaidrojumos norādīts, ka savu prasījumu uztur daļējā apmērā - pirmās instances tiesas spriedumā apmierinātajā daļā. Prasības apmēru Jelgavas tiesā samazinājis, tādējādi izrādot savu labas gribas žestu pret /pers. D/, kuram palikušas līdz galam nenokārtotas parādsaistības. Atkārtoti apliecina, ka ir gatavs izskatīt iespēju izlīguma noslēgšanai.

Tiesas sēdē prasītājs /pers. C/ nav ieradies. Par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktā kārtībā.

Civillietu tiesu kolēģija, uzklausot atbildētāja pilnvarotās pārstāves viedokli, nolēma izskatīt lietu bez prasītāja /pers. C/ klātbūtnes.

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzēja /pers. D/ pilnvarotā pārstāve advokāte Diāna Strauta apelācijas sūdzību uzturēja atbilstoši tajā norādītajiem argumentiem, prasību par parāda 1949,33 *euro* piedziņu neatzina.

Motīvu daļa

Civilprocesa likuma 203.panta otrā daļa noteic, *j a spriedums pārsūdzēts kādā daļā, tā nepārsūdzētajā daļā spriedums stājas spēkā, kad notecējis termiņš tā pārsūdzēšanai.*

Ņemot vērā, ka netika pārsūdzēts pirmās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru izbeigta tiesvedība prasības daļā par parāda 7583,90 *euro* piedziņu, noraidīta prasība daļā par parāda 426,87 *euro* piedziņu, un piedzīti no prasītāja par labu atbildētājam tiesas izdevumi 4,70 *euro,* atbilstoši iepriekš minētajai procesuālajai tiesību normai spriedums tā nepārsūdzētajā daļā stājies likumīgā spēkā.

Uzklausot apelācijas sūdzības iesniedzējas pilnvarotās pārstāves paskaidrojumus, pārbaudot lietas materiālus un pamatojoties uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, Civillietu tiesu kolēģija secina, ka apelācijas instances tiesā izskatāmā /pers. C/ prasība pret /pers. D/ par parāda 1949,33 *euro* piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesai jāizskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā. Vadoties no minētās procesuālās tiesību normas, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka lietas izskatīšanas robežas apelācijas instances tiesā ir nosakāmas pēc uzturētā prasības pieteikuma pret atbildētāju, pārsūdzētā sprieduma atkarībā no apelācijas sūdzības satura.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu *sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot, lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.*

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, līdz ar to pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai, atkārtoti to neizklāstot.

Civillietu tiesu kolēģija uzskata, pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam, ka pārsūdzēto spriedumu nav pamata atzīt par nesaprotamu un pretrunīgu.

Civillietu tiesu kolēģija piekrīt apelācijas sūdzības iesniedzējam, ka prasītājs prasības pieteikumā nav norādījis piedzenamās summas aprēķinu, kā to paredz Civilprocesa likuma 128.panta otrās daļas 4.punkts. Taču ievērojot nodibināto konkrēto civiltiesisko attiecību, pirmās instances tiesai no prasības pieteikuma papildinājumiem kopsakarā ar prasītāja pirmās instances tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem (lietas 109.lapa) bija pietiekams pamats konstatēt gan piedzenamās summas, gan noraidāmās summas apmēru.

Kā izriet no apelācijas sūdzības satura, netiek apstrīdēts pirmās instances tiesas konstatētais fakts, ka 2007.gada 25.augusta vienošanās puses vienojušās par aizdevuma izsniegšanu /pers. D/ Ls 16000 (22765,95 *euro)* līdz 2007.gada 30.augustam, pielīgstot maksāt komisijas maksu Ls 300 (426,86 *euro).*

No lietā iesniegto pušu 2007.gada 31.augusta, 2007.gada 17.septembra, 2007.gada 8.oktobra un 2007.gada 1.novembra noslēgto vienošanos kopijām arī apelācijas instances tiesai ir pamats konstatēt, ka atbildētājs /pers. D/ apņēmās aizdevumu Ls 16000 (22765,95 *euro*) un pielīgto komisijas maksu Ls 1670 (2376,20 *euro),* kas aprēķināma, ņemot vērā visas vienošanās, atdod līdz 2007.gada 14.novembrim.

Apelācijas sūdzībā netiek apstrīdēts pirmās instances tiesas nodibinātais par atbildētāja apņemšanos vienošanās noslēgšanas brīdī maksāt prasītājam komisijas maksu, kas domāta kā aizdevuma lietošanas maksa. Minēto apelācijas instances tiesā apliecināja atbildētāja pilnvarotā pārstāve.

Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecinātu atbildētāja norādīto par noslēgto vienošanos formālo raksturu. Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja pārstāve neminēja apstākļus, kas norādītu, ka 2007.gada 31.augusta, 2007.gada 17.septembra, 2007.gada 8.oktobra u n 2007.gada 1.novembra noslēgtajās vienošanās nav izteikta atbildētāja griba. Atbildētājs savos paskaidrojumos par prasību norādījis, ka noslēgtā vienošanas tika pagarināta, jo bija grūtības pārdot transportlīdzekli, bet nauda bija jāatdod (lietas 34.lapa).

No lietas materiāliem un atbildētāja pilnvarotās pārstāves paskaidrojumiem izriet, ka lietā nav strīda, ka atbildētājs savas saistības atbilstoši minētajām un neapstrīdētajām vienošanām noteiktajā termiņā nebija izpildījis, bet veicis naudas summas Ls 16300 (23192,81 *euro)* samaksu prasītājam tikai 2008.gada februārī pēc transportlīdzekļa pārdošanas.

Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka pēc samaksātās summas apmēra, pirmās instances tiesa, vērtējot prasītāja paskaidrojumus par saņemtās summas ieskaitīšanu procentu, tad aizdevuma dzēšanai, noslēgto vienošanos secīgumu un ievērojot Civillikuma 1843.pantu (*redakcijā, kas bija spēkā līdz 01.01.2014.),* pamatoti secinājusi, ka prasītājam ir atzīstamas tiesības saņemt tikai pamatsummu 1949,33 *euro* (Ls 1370) apmērā, jo no atbildētāja saņemtā nauda Ls 16300 (23192,81 *euro)* ieskaitīta vispirms procentu Ls 1670 (2376,20 *euro),* jeb komisijas maksas dzēšanai, bet atlikušie Ls 14630 (20816,61 *euro)* aizdevuma pamatsummas dzēšanai.

Civillietu tiesu kolēģija no sprieduma satura nenodibināja apelācijas sūdzībā norādīto, ka pirmās instances tiesa atbildētāja samaksāto summu Ls 16300 (23192,81 *euro*) ir novērtējusi kā procentu samaksu par aizdevumu. Kā izriet no pielīgtās komisijas maksas apmēra - Ls 1670 (2376,20 *euro),* tad tie ir 10,43% no aizdevuma. Turklāt pirmās instances tiesa ir vērtējusi pielīgtās komisijas maksas samērīgumu, nekonstatējot Civillikuma 1811.pantā

noteikto pamatu, lai atbildētāju atbrīvotu no saistības maksāt komisijas maksu. Pretējus argumentus atbildētājs nav norādījis.

Atbildētājs, ņemot vērā Civillikuma 1838.pantā noteikto, *ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo,* nav pierādījis, ka prasītājam būtu atdevis visu aizdevuma summu Ls 16000 (22765,95 *euro)* un pielīgto komisijas maksu Ls 1670 (2376,20 *euro),* kopā Ls 17670 (25142,15 *euro).*

Ņemot vērā, ka atbilstoši Civillikuma 1587.pantam atbildētājam ir pienākums izpildīt apsolīto, ka atbilstoši Civillikuma 1943.pantam atbildētājam ir pienākums atdot saņemto, līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenams neatdotais pamatparāds 1949,33 *euro* (Ls 1730).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu ir atzīstamas /pers. C/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. D/ likumiskos procentus, kas saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu ir 6% no simta gadā no piedzītās, bet neatmaksātās parāda pamatsummas.

Attiecībā uz apelācijas sūdzībā norādīto iebildumu, ka prasītājs nebija pamatojis prasību uz tām likuma normām, uz kurām tiesa motivē savu spriedumu, Civillietu tiesu kolēģija norāda uz tiesību doktrīnā atzīto, ka ,,(..) likumu neaizrādīšana un pat nepareiza aizrādīšana neatņem prasītājam iespēju panākt taisnīgu tiesas aizsardzību, vēl vairāk tādēļ, ka *iura novit curia* - tiesai pašai jāzin likumi un jāpiemēro tie ne tikai pēc likuma burta, bet arī pēc likuma gara" *(sk. V.Bukovskis. Civilprocesa mācības grāmata. Autora izdevums, Rīga, 1933.g., 305.lpp.).* ,,Kā pilnīgi patstāvīgai un neatkarīgai iestādei - tiesai jāievēro tikai likums, kuram vienīgi ir noteicoša nozīme priekš tās.

Šinī tiesību piemērošanas nozarē tiesa ir pati speciālists, kuram nav vajadzīgi citu lietpratēju slēdzieni. Sakarā ar to tiesa, no vienas puses nav saistīta ar prāvnieku atsaukšanos uz kādu likumu vai uz prāvnieka priekšā likto likuma iztulkojumu. Arī prāvnieku izdarītā savstarpējo juridisko attiecību kvalifikācija nav saistoša tiesai." *(sk. turpat, 430.lpp.).*

No minētā secināms, ka prasītāja norādītās tiesību normas tiesai nav saistošas, jo nevis materiālo tiesību norma pati par sevi veido prasības pamatu, bet gan juridiskie fakti, uz kuriem prasītājs pamato savu prasījumu. Turklāt tiesai bija jāmotivē savi argumenti, izvērtējot ne tikai izvirzītos prasījumus, bet arī atbildētāja iebildumus.

Līdz ar to apelācijas instances tiesai nav pamata konstatēt, ka pirmās instances tiesa ir pārkāpusi savas pilnvaru robežas.

Atbildētāja iebildumiem par to, ka pirmās instances tiesa nav vērtējusi darījumu, kur prasītājs bija aizņēmies naudu transportlīdzekļa BMW X5 iegādei, un tāds tika iegādāts, Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka tam nav izšķirošas nozīmes prasījuma izvērtēšanā, jo lietā nav strīda, ka pēc transportlīdzekļa pārdošanas prasītājam tika atdota naudas summa Ls 16300 (23192,81 *euro),* par ko liecināja arī pirmās instances tiesā nopratinātais liecinieks /pers. F/. Vēl minētais liecinieks liecināja, ka pušu starpā pastāvēja vienošanās par kaut kādas procentu naudas atdošanu, bet viņam nav zināms par darījuma detaļām.

Atbilstoši iepriekš norādītajam, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma, savukārt pirmās instances tiesa pareizi novērtējusi visus lietas apstākļus un pierādījumus, kā rezultātā taisījusi pamatotu spriedumu par prasības daļēju apmierināšanu.

Prasītājs/pers. C/ samaksājis valsts nodevu 610,41 *euro* (lietas 6., 7., 8.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15,68 *euro* (lietas 9., 24., 81., 127.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam —proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.*

Ievērojot, ka prasība tika apmierināta par 19,57%, atbilstoši iepriekš minētajai procesuālai tiesību normai no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi 122,53 *euro.*

Tā kā iepriekš nav samaksāti ar lietas izskatīšanu apelācijas instances tiesā saistītie izdevumi par dokumentu nosūtīšanu un pavēstu piegādāšanu 4,32 *euro* (lietas 163., 169.lapa), saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantā pirmās daļas 5.punkta, 41.panta noteikumiem tie piedzenami valsts labā no atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētajam nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.- 434.pantu, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, pamatparādu 1949,33 *euro* un tiesas izdevumus 122,53 *euro.*

Noteikt /pers. C/tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet nepiedzītās pamatparāda summas.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu apelācijas instances tiesā saistītos izdevumus 4,32 *euro.*

Noteikt /pers. D/sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas, uzliekot par pienākumu iesniegt Zemgales apgabaltiesā pierādījumus par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts ienākumos sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Spriedumu 30 dienu laikā var pārsūdzēt Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums – 2015.gada 14.oktobris.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese (personiskais paraksts) D. Baltā
Tiesneses (personiskais paraksts) R. Knabe
(personiskais paraksts) A. Misiuna